

de stortbuien van hun lasterpraafjes. Maar genoeg over hen en tegen hen. Het deel van Uw brief over de volkstribunen bij U gaf me aanleiding erover uit te weiden. De pijlen die zij eventueel zullen afschieten, zal ik zien aankomen en vermijden: Eerlijkheid en Waarheid vormen mijn hechte wapenrusting. Wat op dit moment tegen mij afgevuurd is, heb ik al in mijn 'Voorbehoud als voorwoord' gepareerd, zoals U zult zien.

Ik zend U hierbij een exemplaar van de nieuwe, vermeerderde druk van mijn boek *Over de Standvastigheid*, en een tweede om door te sturen aan de vriend, wiens naam ik op het schutblad vermeld heb. Ik noem hem een vriend ook al ken ik hem niet (van gezicht althans, want zijn publikaties hebben wij al sinds lange tijd gezien en geprezen), omdat er een geheime en natuurlijke band bestaat tussen de waarlijk goede mensen. Ook Uw studie over de astrologie en nog vele andere heb ik gelezen. Mijn waardering kan ik beter tegenover ieder ander dan U zelf uitspreken. Wat het astrologisch fatum-begrip betreft, hebben wij nagenoeg dezelfde opvatting, omdat U dit ook aan een hogere macht en invloed onderworpen acht. Ik wil niet ontkennen dat de sterren en de horoscoop tot de eerste en belangrijkste instrumenten van het noodlot behoren, ik weiger evenwel aan te nemen dat zij het noodlot vormen. Maar hierover meer bij een andere gelegenheid.

Wilt, hooggeachte Heer, mijn beste wensen aanvaarden; Uw allervriendelijkste brief heeft mij goed gedaan in mijn lange en slepende ziekte. Want al meer dan een half jaar heb ik last van mijn gal en mijn lever, met vermoedelijk de zwarte gal er nog bij. Maar nu de lente nadert, denk ik weer een beetje bij te komen en aan te sterken, wat zeker en gewis zal gebeuren als de eeuwige God het wil, die U, hooggeachte Heer, en Uw familieleden moge beschermen en langdurig bewaren.

Door Lipsius zelf herziene versie van de voor publicatie bestemde brief aan Ranzovius
(Ep. Cent. I 88)

Hooggeachte Heer,

Het geringste blijk van Uw oordeel en gezindheid zou ik als een weldaad beschouwd hebben, laat staan dit getuigenis, deze brief die U zo vriendelijk aan mij, zo eervol over mij geschreven hebt.

Er is geen mens die niet van complimenten houdt, zei een oude dichter; toch ben ik niet zo op roem gebrand, behalve bij diegenen die zelf beroemd zijn. Wie zou ik onder hen dan hoger achten dan Ranzovius? Zie, Uw familie is van de hoogste adel, Uw naam is zeer beroemd en Uw geestkracht en geleerdheid zijn beide allervoortreffelijkst! en ik zou niet gemakkelijk in Europa iemand kunnen vinden, die ik voor de combinatie van deze dingen boven U zou stellen. Uw oordeel heeft mij dan ook werkelijk groot genoegen gedaan en ik ben nu pas tevreden over mijn *Standvastigheid*, nu U tevreden bent. Ik word er toe aangezet om dingen te schrijven die voor mensen met een juist oordeel juist zijn. Of de volkstribunen, die U mij signaleert, mij kunnen afschrikken? Allerminst, laat ze maar bij hun eigen volk populariteit zoeken, ik ben al rijkelijk tevreden als iemand van hogere stand of uit de raad bijval betuigt. Zoals hetzelfde purper mensen genoeg schenkt en blij maakt, maar stieren prikkelt en hun strijdlust opwekt, zo worden door dezelfde waarheid en zedelijke kracht intelligente mensen aangetrokken, maar booswichten en domoren afgestoten. Ik laat mij er niet door afremmen deze dingen te schrijven, wat voor reacties zij ook oproepen, en zoals de maan het licht dat zij van de zon ontvangen heeft, naar dit hele ondermaanse terug laat stromen, zo doe ik van ganser harte met de gaven, die ik van de machtige God gekregen heb. Moge Hij U, hooggeachte Heer, voor de staat en de goede burgers bewaren en voor mij de vriendschappelijke gevoelens, die U mij toedraagt.